

specie privilegiatam quartam falcidiam non detrahit, quia Ecclesia legataria in specie reperitur privilegiata, cum Jus novum de legatis piis falcidiam detrahi prohibeat, *Nov. 131. C. 12. pr. hæredis autem nullo* mentiõ facta videatur. Pari modo nec pia causa hæres instituta de legato alimentorum dodrantem superante falcidiam detrahit, quia privilegium hoc speciale est, *Tiraquel. de privil. piæ caus. priv. 26. Boehm. § 17. ff. ad Leg. Falcid.*

IV. Fallit *tertiò*, si privilegia, quæ concurrunt, inæqualis sint roboris; in hoc enim conflictu, uti solet fieri, potentius infirmiori prævalet. Potentius autem est (1) illud, quod naturale est, & universalius altero, quod accidentale est, & minus universale; sic si concurrat minor cum filio, aut muliere, prævalet minoris privilegium, quippe naturale, & universalius ideo, quia quisque aliquando minor, non etiam femina, aut filius familias. Et hinc si à filio, minorenni mutuam sumserit pecuniam filius, major, hic illi pecuniam repetenti frustra opponit exceptionem *S. C. t. Maced.*, ut ut pecunia in rem ejus versa non fuerit, *L. 11. §. fin. de min.* pariter si fidejubente muliere minor crediderit pecuniam, & debitor non solvendo existat, rectè minor mulierem pulsat invanum ad *S. C. t. Vellej.* provocantem *L. 12. ff. de min.* (2) cum ex unâ parte unum, ex alterâ duo diversa privilegia stent, hæc prævalent illi; sic si minor, & causa pia concurrunt cum Fisco, hi contra illum restituuntur in integrum, nam duo vincula fortius ligant, quàm unum. (3) si cætera paria sunt, potentius est illud, quod antiquius; sic casu, quo maritus mortuâ primâ conjuge ad secunda vota transeat, & moto postea concursu decedat, & ita contingat, ut non tantum hæredes primæ uxoris, sed superstes quoque vidua ad repetitionem dotis agat, tunc si *N.B.* res in dotem datæ non amplius extant, in hoc concursu duarum mulierum dotem repetentium, dos prioris Uxoris tanquam prior tempore præferenda est doti secundæ uxoris, videbis *Stryck. de Jur. privileg. contra privileg.*

CAPUT IV.

De modis, quibus privilegia extinguantur.

I. **V**ariis modis, ac quidem (*imò*) revocatione dantis finiuntur privilegia. *L. 100. § 102. ff. de R. J.* quod indubium, si adjecta sit

fit clausula: *ad beneplacitum*. Sin aliàs, simplicem sinè causâ revocationem privilegii etiam merè gratuiti non videtur permittere fides, & candor Dignitatis Principalis *Stryck. de Jur. priv. contra priv.* quæ verò ob bene merita, titulove quodam oneroso quæsita sunt, quoniam in contractum incidunt, ob juris naturalis vinculum ea nequit revocare Princeps, nisi urgente utilitate, aut necessitate publicâ; huic enim privatorum utilitatem postponendam itidem Jure naturali docemur. *Zoës. ff. de Leg. n. 37.*

II. Finiuntur (2dò) finito tempore, ad quod concessa sunt. *Arg. L. 27. §. 1. ff. de pact.* sic laesus in aetate minorenni, lapsò quadriennio, ab adeptæ majorennitatis tempore computato, frustra implorat beneficium restitutionis in integrum, *L. fin. C. de temp. in integ. rest.* pariter exceptio non numeratæ pecuniæ, in quantum privilegiata, lapsò biennio expirat *L. 14. C. de non num. pec.*

III. Finiuntur (3tiò) extinctis re, causâ, vel loco, eorûmque, uti & personarum qualitate, ob quam indulta sunt, *L. 6. §. 14. ff. de exc. tut.* sic desinens esse studiosus, eorum privilegiis deinceps non fruitur; sic si locus per legitimam potestatem ex proposito destructus fuerit; salvum nequit esse privilegium, destructo quippe fundamento, *Zoës. ff. de Constit. Princ. n. 28.* aliud foret, si per ruinam, bellum, aliûmque casum domus v. g. privilegiata destructa fuerit cum spe reædificationis; hæc enim salvum, tectûmque servat privilegium, *L. 37. de contrah. emt.*

IV. Finiuntur (4tò) privilegia merè personalia cum morte privilegiati; nec refert, sitne mors naturalis, an civilis, quæ per maximam, & mediam capitis diminutionem contingit, §. 1. & 2. *Instit. de Cap. Dimin.* & licet duplex hæc mors civilis in Imperio R. germanico ferè ignoretur, loco tamen deportationis [quæ est media Capitis diminutio] ex communi D. D. calculo fit hodie fustigatio cum relegatione, damnatio ad triremes &c. Item bannum; ubi discrimen occurrit, quod bannum ab Imperatore irrogatum cum jure civitatis universali, faciat amitti omnia privilegia, irrogatum verò à statu quodam Imperii cum jure civitatis provinciali, ejus saltim provinciæ privilegia adimat.

V. Non tamen morte dantis regulariter expirant. *arg. C. fin. X. de precar.* nisi concessa sub clausulâ: *ad beneplacitum*, tunc enim à nudâ dantis voluntate dependent, cujus terminus ultimus mors est *L. 4. ff. de locat. cond. C. 5. de Rescrip. in 6.* modò dans sit persona singularis, nam à sede vel collegio ad beneplacitum concessa durant, usque dum revocentur; sedes enim aut collegium non moritur. *cit. C. 5.*

VI. Amittitur (5tò) privilegium per abusum, vel quod modo indubito privilegiatus eo utatur, *C. 63. q. 3. Caus. 11.* vel quod occasione privilegii delinquat, uti si quis spe immunitatis homicidia, aut mutilationes membrorum in Ecclesiis, earumve cæmeteriis committat *Cap. fin. X. de Imm. Eccles.* vel denique, quod actum ponat privilegio directè contrarium, uti enim legis, ita & privilegii, *auxilium frustra quis invocat, qui in legem (privilegium) commisit. l. 37. §. 1. ff. de min.* pro exemplo sit casus, quem in suis *medit. ad pandect. Specim. 11. de priv. interitu sistit Leyser.* Nundinarum solennium privilegium est, quod personæ ad illas commigrantes, earumque merces, nec in ipsâ turbe, in quâ nundinæ habentur, nec in itinere ad eam detineri valeant; peccans contra hoc privilegium Mercator Titius debitoris sui Caji merces ad nundinas Lipsienses missas, Erfordii detineri curavit; Cajus, ut arrestum rebus suis impositum solveretur, facilè à magistratu Erfordiensis obtinuit; deinde cum Titius Lipsiam ipse ad nundinas veniret, petebat Cajus, ut Titius in carcerem conjectus infracti privilegii rationes, & poenam redderet; tam hic privilegia nundinarum obtendere, seque durantibus nundinis, nec ob debitum, nec ob delictum, custodiae mancipari posse; at frustra reclamans privilegii auxilium imploravit, quod ipse læserat; in carcerem igitur compactus, nec priùs dimissus fuit, quàm ad intentatam accusationem responderet, multam solveret, sumtusque omnes in Judicium factos.

VII. Cessat (6tò) si vergere incipiat in grave aliorum aut communitatis detrimentum; tunc enim privilegiatus vel in totum, vel in tantum suo privilegio excidit; sic si Ecclesia ministrorum defectum patitur, privilegiati super absentiam saltem per sententiam Judicis redire coguntur, *C. pen. X. de Cler. non resid.* sic privilegium Fratrum Templi, & Hospitalis, quod scandalum faceret, & grave animarum

periculum causando nocivum fieret, circumcidit **ALEXANDER III.** in Cap. 3. X. de priv.

VIII. Cessat (7mo) privilegium renuntiatione expressâ, quæ cui-libet libera est. L. pen. C. de pact. C. 6. X. h. t. modò (1) renuntians nec naturâ prohibeatur, nec lege; nec in tertii præjudicium renuntiatione fiat; jus enim *quatenus meum* à me abdicare possum, L. 7. §. 14. ff. de pact. non etiam *quatenus alterius*. C. 5. X. de arb. hinc Regula est: *cuiusque renuntiationi non obstat vel salus publica, vel favor tertii, vel naturalis quædam ratio, illa cum effectu fieri potest; cuiusque autem prædicta vel universa, vel singula obstant, ea ipso jure nulla est.* Unde (1) monasterium sine licentiâ Summi Pontificis invalidè renuntiat privilegio exemptionis cit. c. 5. (2) Clericus privilegio fori, & canonis renuntiare non potest C. 12. X. de foro Compet. (3) nec filius. S. C. Maced. (4) nec Prælatus privilegio suæ Ecclesiæ concessio. (5) nec Legati suis immunitatibus (6) nec privati privilegiis commerciorum, quæ ex pacto inter duas gentes subsistunt. (7) Nec in eodem instrumento exceptioni non numeratæ pecuniæ renuntiare valet; obstat enim ratio quædam naturalis, quia eadem facilitate quis exceptioni huic renuntiat, quâ spe futuræ numerationis se pecuniam accepisse fatetur. Boehm. de fin. priv. reg. cap. 2. §. 17.

IX. (8vo) cessat renuntiatione tacitâ, quæ fit per Non-Usus privilegii, aut usum contrarium: ubi distinguendum, inter privilegium *affirmativum*, quod in faciendo, & *negativum*, quod in non-facendo consistit; item an *personæ privatæ*, an *universitati* cuidam publicæ, uti Ecclesiæ, Reipublicæ, concessum sit; denique an consistat in *unico actu*, an verò habeat *tractum successivum*. . . si privilegium in unico actu consistat, sitque negativum, amittitur unico actu directè contrario, sive personæ privatæ competat, sive universitati cuidam L. 2. C. de jur. dom. impetr. C. 8. X. de præb. & dig. in quo Canonici super certo numero à Papâ privilegiati, si sponte receperint aliquem supra numerum, privilegium suum amittunt. Fallunt tamen hæc (1) si actus contrarius fuerit coactus. (2) protestatione limitatus. (3) ex ignorantia positus. (4) usus in privilegiati arbitrium commissus fuerit per clausulam vel expressè adjectam vel tacitè subintellectam. Engel. h.

z. n. 19. (5) si effectum successivum habeat, unicus actus nequit dici directa contraventionem inducens, L. 12. C. de excus. tut. & C. 16. X. de vit. & hon. Cler. ubi Clericus negotiator post trinam demum monitionem clericale privilegium quoad bona amittit... si privilegium affirmativum sit & privatae personae concessum, voluntario non-ulu per decennium expirat L. 1. ff. de nund. dixi voluntario: si enim utendi occasio defuerit, aut obstiterit impedimentum, aliud foret, Gail. L. 2. obs. 60. n. 1... Si privilegium universitati cuidam e. c. collegio canonicorum, monasterio &c. concessum reperiatur, tunc, si tractum successivum habuerit, agaturque de verâ aliquâ privilegii praescriptione, non-usus aut usus contrarius non nisi post lapsum quadraginta annorum privilegii amissionem operatur, C. 15. X. h. t. si agatur de simplice renuntiatione, quâ ad jus commune reditur, lapsus quadraginta annorum non requiritur, C. 6. X. h. t. Videtis Felin. & Panorm. in dict. Cap. 15. & post illos Gail. L. 2. Obs. 60. per tot. hîc, Dissertationis filum abrumpens, sequentiâ subijcio

COROLLARIA.

1.
Summus Pontifex concedit *privilegia* pro universâ Ecclesiâ irrequisito etiam Episcoporum consensu.

2.
Sintne *privilegia*, an non sint, quæ in concordatis Sedem Romanam inter & in-clytam nationem germanicam sancita fuerunt, perinde est, ea nec S. Pontifex solus, nec solum Consilium aulicum Imperii authenticè interpretatur.

3.
Privilegium exemptionis à solutione decimarum per quadraginta annos sine titulo contra Parochum non praescribitur.

4.
Privilegium exemptionis à solutione decimarum arguit decimas non esse Juris Divini.

5.
Privilegium decimandi à S. Pontifice personis etiam Ecclesiasticis concessam decimas novalium non comprehendit.

6.
Regulares nec beneficium saeculare, nec *privilegium* saecularia beneficia acceptandi praescribunt, nisi immemoriali tempore, aut saltem quadragenario cum titulo.

7. Pri-